మూడురోజులై వర్షంకురుస్తోంది. ఈదురుగాలి. చిక్కటి చీకట్లు మునురుకుంటున్నాయి. ఆచీకట్లను ముక్కలు ముక్కలు చేస్తూ నన్నని మెరుపులు మెరుస్తున్నాయి. మిన్నువిరిగి నేలపై పడినట్లు ఉరుములు ఉరుముతున్నాయి భయంకరంగా.

ఆసమయంలో గోవిందపురం రైల్వే స్టేషన్ నిర్మానుష్యంగావుంది. దూరంగా స్టేషన్ మాష్టరుగదిలో మాత్రం కిరోసిన్ దీపం వెలుగుతోంది పేదవాడి ఆశలా. ఆచిన్న స్టేషన్‌లో ప్యాసంజరు బండి తప్పించి మరేది ఆగదు. దూరంగా ఓ చిన్నటీదుకాణం, మరి కొంచెం దూరంలో ప్రయాణీకులు కూచుందికి చిన్న షెడ్డూ వున్నాయి.

ఆ షెడ్ రేకులన్నీ గాలికి ఎగిరిపోయి నిర్భాగ్యుడి బ్రతుకులా మొండిగావుంది. అంతా నీటిమయం.

టీకొట్టు సీతయ్యప్యాసెంజరు బండికోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. బండి వస్తే కనీసం నాలుగుటీలన్నా అమ్ముడు పోతాయి. అసలేవర్షంకదా. గిరాకీ ఎక్కువగా వుంటుంది. మామూలు సమయాలలో పదిహేను పైసలకమ్మిన టీ ఇప్పుడు పావలాకి అమ్ముడై పోతుంది. బండిరావడానికి ఇంకా గంటసేపుంది. సీతయ్య పాటలు పాడుతున్నాడు. మధ్యమధ్యలో చుట్టకాలుస్తున్నాడు.

దూరంనించి వర్షంలో తడుస్తూ నలుగురు పిల్లలతో సహావస్తోంది ఓస్త్రీ. ఆమెవర్షానికి బాగా తడిసి ముద్దయింది. చంకలో ఓ పిల్లడూ, చేతిలో ఓ బిడ్డా, మరో ఇద్దరు పెద్ద పిల్లలు ఆమెనను సరించి వస్తున్నారు. ఆమె వర్షాన్ని తప్పించుకోవాలని విఫలప్రయత్నం చేస్తోంది.

స్టేషన్‌మాష్టరు గది వైపుగా నడిచిందామె.

"మేష్టారూ! బండి ఎన్ని గంటలకు వస్తుంది?" అంటూ ప్రశ్నించింది స్టేషన్ మాష్టర్ని ఉద్దేశించి.

ఆయన కళ్లజోడు సవరించుకుని ఓసారి. ఆమెవైపు చూసి, పది గంటలకు వస్తుంది!" అని "ఏమమ్మా ఇంత మునురులో ఈరాత్రి ప్రయాణం చెయ్యక పోతేనేం?" అన్నాడు తడిసి ముద్దయిన ఆమెను చూస్తూ.

"అత్యవసరమైన పనిమీద వెళ్తున్నాను మాష్టారూ!" "ఈరోజు తప్పితే నేను మరి వెళ్లవలసిన అవసరమే వుండదు!" అందిఆమె.

ఒక్క క్షణం ఆమె వైపుచూసి తన పనిలో తాను మునిగి పోయాడు స్టేషన్‌మాష్టరు.

ఎక్కడానిలబడడానికి అస్కారంలేదు. పోనీ స్టేషన్ మాష్టరు రూమ్‌లోనే నిలబడదామంటే అతను అంత సౌమ్యుల్లా కనపడలేదు. అందు నా తను ఒక్కర్తెకాదు. నలుగురు పిల్లలతో సహానిలబడాలి.

రేకుల షెడ్ వైపుగా నడిచిందామె. అక్కడ ఓ మూల పొడిగావుంది. పైన ఇంకా రెండురేకులు మిగిలి వున్నాయి అక్కడ.

గబగబ అక్కడికి చేరుకుంది. చంటివాడు చలికి ఒంటికి కరుచుకు పోయాడు. మిగిలిన పిల్లలు కూడా చలికి వణుకు తున్నారు. అక్కడ ఒకే ఒక సిమెంటు బెంచీవుంది. అది కూడాకాళీగా లేదు. అక్కడో మనిషి ముసుగు పెట్టి పడుకున్నాడు. ఆబెంచీపక్కనే, ఆకొద్దిజాగాలోనే నిలబడిందామె పిల్లలతో సహా. స్థలం కుశలంకా పడంచేత పిల్లలు అలజడి కలిగిస్తున్నారు. పడుకున్న వ్యక్తి మీద పట్టరానికోపం కలిగింది ఆమెకి. 'ఎంత నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్నాడు? లోకమంతా మునిగి పోతూవుంటే' అనుకుంది. "ఏయ్‌నిన్నే! "పిల్లతో చస్తూ వుంటే ఏమిటా నిద్ర? లేచికాస్త చోటి య్యి!" అంటూ కసురుకుంది.

ఆ వ్యక్తి ముసుగు సడలించి చూశాడు.

ఒక్క సారి త్రుళ్లి పడిందామె.

మెరుపు వెలుగులో అతని రూపం స్పష్టంగా కనిపించింది.

అవ్యక్తి కుష్టురోగి. చేతులు కాళ్లూ మొండిగా వున్నాయి. ముక్కు చప్పిడి పోయింది. పెదవులు బండబారాయి. "భగవాన్ ఎందుకీ నికృష్ట జీవుల్ని సృష్టించావు? చిన్నప్పటినించీ తనకి అలాంటు వాళ్లని చూడడం అంటే అసహ్యం. ఒక విధ మైన జుగుప్స.

అతనులేచి వెళ్లి కొంచెం దూరంలో క్రింద కూచున్నాడు. ఇప్పుడా సిమెంటు బెంచీకాళీగావుంది. అక్కడికి వెళ్లికూచోవాలంటే ఏదో రోతలా వుందామెకి.

"అమ్మా అక్కడకు వెళ్లికూచుందాం" అన్నారు పిల్లలు. గత్యంతరం లేక అక్కడకు వెళ్ళి కూర్చుందామె పిల్లలతో సహా.

ఒకవైపు చలి. ఇంకొకవైపు ఏదో అనిర్వచనీయమైన బాధ ఆమెను నిలవనీయడంలేదు.

"సుఖదుఃఖ సమ్మిశ్రితమైన బ్రతుకులోంచి మనిషికి

పునరావృతం

కె. తాయారమ్మ

గమ్యందొరి కేదెప్పుడో?"

ఆమె ఆలోచిస్తోంది. "పోనీ వర్షం తగ్గేక వెళ్ల రాదూ వల్లవీ!" అన్నాడు భర్త శంకరం. కాని తనే వొప్పుకో లేదు. అల్లు డొచ్చేవరకూ అమావాస్య ఆగుతుందా?" తను అన్నీ చూసుకుని వెళితే ఆముసలి ప్రాణంకాస్తా గుటుక్కుమనదూ? అందుకే తెగించి బయలుదేరింది. వర్షంతగ్గే సూచనలుకనుపించడం లేదు. బండికూడా అవ్వళ్లో వచ్చే సూచనలుకనుపించలేదు. తనది కొండ పేట. కొండ పేట నించి గోవిందపురం స్టేషన్ చేరుకోవాలంటే మైలు దూరం నడవాలి!" అంత వానలోనూ నడిచే వచ్చింది వల్లవి. బాగాతడిసి పోయింది. ఎముకల్ని కొరికే స్తోందిచలి.

వల్లవి మనస్సు పరివరి విధాల పోతోంది. తను వెళ్లేనరికి అసలు మేనత్త బ్రతికి వుంటుందా? ఆ ఆలోచనే ఆమెనుక్కుంగ దీసింది. ముందు తను ఒక్కర్తే బయలుదేరు దామనుకుంది. కాని మేనత్త పిల్లలందర్నీ చూడాలంటోందని ఉత్తరం రాశాడు యాదగిరి బాబాయి. ఎలాగూ పెద్దవాడు ఇక్కడలేడు. "మిగిలిన నలుగుర్నయినా తీసికెళ్లక పోతే ఎలా?" అంటూ బయలుదేరింది.

వర్షం జోరు హెచ్చయ్యింది. ఆ వున్నకాస్త జాగాకూడా తడిసిపోతోంది.

"అమ్మా ఇంటికెళ్లి పోదాం!" రెండవ పిల్లగునవడం మొదలు పెట్టింది.

దానివైపోసారి కోపంగా చూసి వూరుకుంది వల్లవి.

తమకి జాగా ఇచ్చి దూరంగా వెళ్లికూచున్న కుష్ఠరోగి బాగాతడిసి పోతున్నాడు. "తన్ను మాలిన ధర్మం!" అనుకుంది వల్లవి నీరసంగా. అవున్న ఒక్క నీడా వాడికిలేకుండా చేసింది తనువచ్చి.

వది గంటలు కావస్తోంది. వర్షం హెచ్చవుతోంది. రాక్షసుడి వికటాట్టహాసంలా ఉరుము తున్నాయి మేఘాలు. "పొయ్యిమీదికీ పొయ్యికిందికి వుంటే వర్షం బాగానే వుంటుందే పిల్లా!" అంటూ వుండేదిమేనత్త. మేనత్త మనస్సులో మెదలగానే ఏదోబాధ మెలితిరిగింది. "తను వెళ్లేసరికి అసలు మేనత్త బ్రతికి వుంటుందా?" చిన్నప్పటినించీ తనని పెంచి పెద్ద చేసిన మేనత్తని ఆఖరి క్షణాలలోనైనా చూడగలుగు తుందా తను?" వల్లవి నేత్రాలనుండి రెండు నీటి చుక్కలు రాలి పడ్డాయి.

"అమ్మగారూ ఏవూరు వెళ్తారు?" అనతి దూరంలోనే కూచున్న కుష్ఠరోగి ప్రశ్నించాడు.

వాడివైపో సారి చూసింది వల్లవి. ఒక విధమైన నిర్లక్ష్యభావం, నిరసన ఏర్పడ్డాయి వాడిమీద. 'వాడి కెందుకు తను ఎక్కడికెళ్తే?' ఇలా మంచి చేసుకుని తనని ఏదైనాయాచిద్దామని కాబోలు వాడి ఉద్దేశ్యం! "అసలు కుష్ఠరోగులకి ధర్మం చెయ్యకూడదు!" అంటూ వుండేది అత్తయ్య. ఆమాటకి నవ్వు వచ్చేది వల్లవికి. "ఎవరూ ధర్మం చెయ్యక పోతే వాళ్లెలా బ్రతుకుతారు?"

తన ప్రశ్నకు సమాధానం దొరక కపోయే సరికి దీనంగా చూస్తూవుండి పోయాడు కుష్ఠరోగి.

పిల్లలు నలుగుర్ని అక్కడవుంచి ఓ సారి మళ్లా స్టేషన్‌మాష్టరు గదివైపు నడిచిందామె. "మేష్టారూ! అసలు ఇవ్వళ్లో ప్యాసంజరు బండి వస్తుందా?" ఎన్నో సందేహాలు మిళితమై వున్నాయా ప్రశ్నలో.

"బండి నాలుగు గంటలు లేటుగా వస్తుందని ఇప్పుడే తెలిసిందమ్మా!" అన్నాడు స్టేషన్ మాష్టరుకాస్త విసుగ్గా.

తన బాధ అతనికేం తెలుస్తుంది? వెచ్చగా కూచున్నాడు హాయిగా! అనుకున్నది వల్లవి స్వగతంలా.

"ఎందు కమ్మా వర్షంలో అలాతడుస్తావు? అక్కడికి వెళ్లికూచో! బండి వచ్చే ముందు నేను చెప్తాలే!" అన్నాడు స్టేషన్ మాష్టరు ఆమెవైపుచూసి.

వల్లవి నిస్సహాయురాలయ్యింది. "పోనీ సారూంలో కూచోమ్మా బండి వచ్చే వరకూ!" అంటాడని వూహించిన వల్లవికి నిరాశే ఎదురయ్యింది. అక్కడ ఆరేకులు ఊడి పోయిన షెడ్డులో ఆకుష్ఠరోగితో పాటు తనూ పిల్లలూ; ఊహించడానికే భయంగా వున్న ఆసంఘటన ప్రత్యక్షంగా అనుభవిస్తోంది.

ఉస్సురని నిట్టూర్చి మళ్లా వచ్చియథా స్థానంలో కూచుంది వల్లవి. "అమ్మా ఆకలి!" చంటివాడు ఏడుపు లంకించుకున్నాడు. సంచిలో పెట్టి తెచ్చిన కొయ్యరొట్టె తీసి ముక్కలు చేసి ఇచ్చింది. "మంచినీళ్లు!" అంటూ మళ్లా అల్లరి మొదలెట్టారు పిల్లలు. మరచెంబులో మంచి నీళ్లు ఇచ్చింది.

చలికుదిపేస్తోంది. ఏదైనా వేడిగా తాగితే బావుణ్ణు! అక్కడికి సీతయ్య టీదుకాణం కనిపిస్తోంది." తను మళ్లా వెళ్తే ఇంకా తడిసి పోతుంది! ఇప్పుడెలా? ఒరే బాచీ అక్కడికి వెళ్లి టీ తీసుకురాగలవా?" రెండో వాణ్ణి ఉద్దేశించిఅంది.

"అబ్బా తడిసి పోతాను! ఇప్పటికే చలిచంపేస్తూంది!" అంటూ తప్పించుకున్నాడు బాచి.

గాఢంగా నిట్టూర్చింది వల్లవి.

కుష్ఠరోగి బీడీ ముట్టించాడు ఆమొండి చేతులతోనే. వాడివై పోకసారి చూసి ముఖంచిట్లించింది వల్లవి. ఇవాళ వాడి పాల పడ్డాం! అనుకుంది. పక్కనే వాడి ఉనికి భరించలేక పోతోంది. ఎంత దుర్దినం ఇవాళ?

వాడులేచి వెళ్లి పోయాడు వర్షంలో తడుస్తూనే.

వదినిముషాలు గడిచాయి. వాడురాలేదు. ఎక్కడికి వెళ్లాడు చెప్మా! ఒకవేళ తన ముఖంలోని భావాల్ని కని పెట్టాడేమో? అయినా తనెందుకంత వేగం బయల్పడి పోవడం?"

వర్షాన్ని చూస్తూకూచుంది వల్లవి. అవర్షంలో తాటాకు గొడుగు వేసుకుని కెటిల్‌తో నాలుగు టీలు పట్టుకు వచ్చాడు టీ కొట్టు సీతయ్య.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది వల్లవి వాడివైపు. "అమ్మా మీరా టీలుకావాలన్నారు?" అన్నాడు సీతయ్య.

ఎవరు చెప్పారు?" అంది వల్లవి ఇంకా ఆశ్చర్య పోతూ.

"ఆకుష్టోడు సెప్పాడమ్మా! పంచదారకూడా తెచ్చినాను సాలక పోతే ఏసుకోండి!" అన్నాడు సీతయ్య వినయంగా.

వల్లవి ముఖంలో రంగులు మారాయి. ఇది కుష్ఠరోగి సిఫారుసా? ఏది ఏమైనా ఇప్పుడు తనకు వేడి పానీయంకావాలి! మాట్లాడకుండా టీ తీసుకుని అతనికి డబ్బులు ఇచ్చి పంపి వేసింది.

మళ్లా కుష్ఠరోగి వచ్చియథాస్థానంలో కూచున్నాడు. వాణ్ణి చూస్తూ వుంటే జాలిలాంటిది కలిగింది వల్లవికి. బాగా తడిసి పోయాడువాడు. వికృత మైన ఆముఖంలో నీటి బిందువులు తారట్లాడు తున్నాయి. విధివై పరీత్యాన్ని ఎవరు తప్పించగలరు? చిన్నప్పుడు తను కుష్ఠరోగుల్ని అసహ్యించుకునేది. హాయిగా వాళ్లు ఏఆత్మ హత్యో చేసుకుని చావరాదూ? నిత్యం ఇలాబాధ వడేకంటే! అనుకుంటూ వుంటుంది ఒకొక్క సారి.

వాడు వల్లవినే చూస్తున్నాడు.

ఎందు కాచూపు? తెల్లూ జర్రులూ పాకినట్టుని పిస్తోంది. వెధవ! రోగంతోకుళ్లుతూ వున్నా ఆడదాని మీద కోరిక చావలేదు కాబోలు!

చంటివాడు ఒళ్లోనే నిద్రపోయాడు. వాడిని పక్కన పడుకో బెట్టింది. మిగిలిన పిల్లలు ముగ్గురూ ఏవోసినిమా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

ఎక్కడో దూరంగా పిడుగు పడిన శబ్దం. గుండెదడదడ లాడింది. అసలు ఇవాళ ఈ ప్రయాణం ఏమిటో? మేనత్త ఉత్తరంరాయిస్తే రాయించింది. తనకు ఇంగిత జ్ఞానం వుందా అసలు? ఇంత వర్షంలో ఈ పిల్లల్ని తీసుకుని తనేం ప్రయాణం చెయ్యగలదు? మామ్మూలు టైముకు రైలు వస్తేనే తెల్లవారు జాము నాలుగు గంటలవుతుంది మేనత్తగారి ఊరు చేరుకునేసరికి. ఇవాళ అసలే లేటు! గమ్యంచేరుకునే సరికి ఎంత టైము పడుతుందో?

కుష్ఠరోగి ఒంటి మీదున్న చిరుగుల చొక్కా కాస్తా తడిసి పోయింది. కాని వాడు దాని గురించి బాధ పడినట్టులేదు. ఇలాంటి వాళ్లు ఎండకీ వానకీ చలికీ ఆలోచిస్తూవుంటే జీవితం ఎలా వెళ్తుంది? దొరికినది తిని ఎక్కడో ఒక చోట పడుక్కుంటూ వుంటారు.

రైల్లో కూచుని చదువుకో వచ్చని ఓ పుస్తకం కూడా తెచ్చుకుంది వల్లవి. అది వర్షపు నీటికి కాస్త తడిసింది. దాన్ని పైటకొంగుతో తుడిచి మళ్లా భద్ర పరిచింది. అది తనకు అమూల్యమైనది. అపుస్తకాన్ని తను జీవితంలో దూరం చేసుకోలేదు. తనకుతో చనప్పుడల్లా అది తీసి చదువుతూ వుంటుంది. దాని వెనుక ఎన్నోజ్ఞాపకాల తెరలుకదిలి పోతూవుంటాయి. "ఎన్ని సార్లు చదువుతావమ్మా అపుస్తకాన్ని?" అంటూ నవ్వుతాడు పెద్దకొడుకు గిరి. తను నవ్వుతుంది వేదాంతిలా. "అపుస్తకం విలువ వాడికేం తెలును?"

కుష్ఠరోగి తననే పరిశీలనగా చూస్తూవుంటే ఇబ్బందిగా ఫీలవుతోంది వల్లవి. వీడికి దేం పొయ్యేకాలం?

"అమ్మగారూ ఆపుస్తకంపేరేమిటి?" అంటూ ప్రశ్నించాడు కుష్ఠరోగి.

పెద్దసాహితీ ప్రియుల్లా ప్రశ్నిస్తున్నాడు! అన్నీ

కాంగ్రెస్ శతవార్షికోత్సవాలు జరిగిన నగరం ?

వీడికేకావాలి! "అనుకుంటూ, 'దేవదాను' అంది నిర్లిప్తంగా.

"దేవదాను" అని అస్పష్టంగా గొణుగుతూ, "అమ్మగారూ శరత్‌బాబుదేనా?" అంటూ మళ్లా ప్రశ్నించాడు.

"శరత్‌కాక ఇంకె వరు రాసారు దేవదానుని?" వీడికి చిన్న రసజ్ఞత కూడా వుందిలావుంది! అనుకుంది అదోరకంగా నవ్వుకుంటూ.

రెండు గంటలకి కాని బండిరాదు. అంత వరకూ తనెలా గడపడం? అప్పుడే పదిగంటలు దాటింది. ఇంకా మూడుగంటలు గడపాలి!" వర్షం జోరు హెచ్చయ్యింది. మంచుతో కూడినగాలి వీస్తోంది! తనకి చేర బడి పెద్ద పిల్ల కూడా నిద్రలోకి జారి పోయింది.

అంత వర్షంలోను చీకట్లోంచి నడిచి వస్తోంది. అదే ఆకారం. స్టేషన్ మాష్టరు గది వైపునడిచి ఇటు వైపుగా వస్తోంది.

కళ్లు పెడల్పు చేసి చూసింది పల్లవి. ఓ పద్దెనిమిదేళ్ల అమ్మాయి చేతిలో సూట్‌కేసుతో సహాపెద్ద వైపుగా వస్తోంది. "ఇక్కడ ఆమె కూడా హక్కు సంపాదించు కుంటుందికాబోలు! ఇప్పటికే సగంతడిసి ఛస్తూ వుంటే!" ఆ అమ్మాయి దగ్గరగా వచ్చింది. పోనీలే కాస్త జాగా ఇస్తే కంపెనీ వుంటుంది! అనుకుంది పల్లవి.

"అబ్బ ఏమిటో ఈ మునురు?"అనుకుంటూ వచ్చి నిల బడింది ఆ అమ్మాయి.

"ఇలారండి అమ్మాయిగారూ!" అంటూతను లేచి జాగా ఇచ్చాడు కుష్టురోగి. ఇప్పుడు వాడు పూర్తిగా వర్షంలోకి వచ్చాడు.

"ఏవూరు వెళ్తున్నావమ్మా?" అంటూ పలకరించింది పల్లవి ఆ అమ్మాయిని ఉద్దేశించి.

ఆ అమ్మాయి సమాధానం చెప్పలేదు. ఎవరికోసమో చుట్టూకలయ జూస్తోంది. "ఏమండీ ఇంతక్రితం ఇక్కడకు ఎవరైనా వచ్చారా?" ఆత్రుతగా ప్రశ్నించింది.

విషయం అర్థం అయింది పల్లవికి. అంత చీకట్లోనూ ఆ అమ్మాయి కళ్లు బెదురు తుండడంచూసింది. "ఈ వయస్సులో ఇది సహజం!" ఎన్నో నిరీక్ష అనంతరం బ్రతుకు ఏగమ్యం చేరుకుంటుందో ఎవరికీ తెలియదు! ఒకప్పుడు తన బ్రతుకే మయింది? "సింహాల పేట రైల్వే స్టేషన్‌లో ఎన్నిగంటలు ఎదురు చూసింది?" తరువాత ఏం జరిగింది? నిరాశనిండిన జీవితంతో ఎలారాజీ పడింది? గతజ్ఞాపకాలు కలచి వేస్తూవుంటే వెచ్చని నీటి బిందువులు జారి పడ్డాయి పల్లవి చెంప మీదుగా.

"ఆంటీ! ఇంతక్రితం ఇక్కడికి ఎవరైనా వచ్చారా?" ఆందోళన మిళితమై వుందా ప్రశ్నలో.

లేద న్నట్టుతల ఊపింది పలవి.

"అమ్మాయ్ ఇంతవర్షంలో వచ్చావు! అంతఅత్యవసరమా?" అంది పల్లవి ఆపిల్లని చూస్తూ అదితనని స్టేషన్ మాష్టరు వేసిన ప్రశ్న అప్పుడు తనకి ఎంత కోపం వచ్చింది! ఈ అమ్మాయి మాత్రం ఏ కారణం లేకుండా ప్రయాణం చేస్తుందా?

ఆ అమ్మాయిచేతిలో టార్చి లైటుంది. మాటిమాటికీ నాలుగు వైపులా చూస్తోంది లైటు సహాయంతో. కాని వర్షపు ఉధృతానికి ఆవెలుగులు చీలి పోతున్నాయి. ప్రకృతి ముందు ఇవన్నీ వృథాయే!

లైటు వెలుగులో పల్లవి చేతిలోని పుస్తకం వైపు చూసింది ఆ అమ్మాయి."ఆంటీ ఈ పుస్తకం ఎందుకు తెచ్చుకున్నారు?" అంటూ ప్రశ్నించింది.

పల్లవి కళ్లల్లో ఏదో వింతకాంతి బయలు దేరి అంతలోనే మాయమయ్యింది. "ఆపుస్తకం వెనకాల వున్న ఆ మధురమైన జ్ఞాపకాలని ఎలా చెప్పగలదు? అది తనకు ఒక మహోన్నతమైన వ్యక్తి ఇచ్చిన చిరుకానుక! అది స్వల్పమైనదైనాతన కెంతో అమూల్యమైనది; అది తనకు ప్రియాతి ప్రియమైనదని ఎలా వచిస్తుంది?

"ఆంటీ దేవాదాను మంచి నవలకదూ?"

"అవునమ్మా! శరత్‌బాబు మంచి రచయిత. అతని రచనల్లో దేవదాను ఉన్న తమయిన స్థానం పొందింది.

"నాకు శరత్ సాహిత్యం అంటే చాలా ఇష్టం ఆంటీ!" "అతని వి చాలా పుస్తకాలు చదివాను! ఆంటీ దేవదాను విషాద భరిత మైన కథహృదయాల్ని కదిలించి వేస్తుంది కదూ? దేవదాసులాంటి పిరికి పాత్రల్ని సృష్టించడంలో శరత్ ఉద్దేశం ఏమిటి ఆంటీ?" పల్లవి ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రశ్నించింది ఆ అమ్మాయి.

సమాధానం చెప్పలేదు పల్లవి. మౌనంగా వుండి పోయింది. 'దేవదాను' పిరికివాడా? వెచ్చని నీటి బిందువులు చెక్కిళ్ల మీదుగా జారాయి.

ఎక్కడో దూరంగా పిడుగుపడి న శబ్దం అయింది. ఆ అమ్మాయి జడుసుకుంది. ఇంతపెద్ద వానలో, పైగా రాత్రి సమయంలో ఈ అమ్మాయి ప్రయాణం ఎక్కడికో? ఈ నిరీక్షణ ఎవరికోసమో? అనుక్షణం ఆమెలో గతం మెదులుతోంది.

"ఆరోజు.... ఇలాగే వర్షం!... ఒంటరిగా బెదిరిపోతూ... తను నిలబడివుంది సింహాల పేట రైల్వే స్టేషన్‌లో. క్షణం ఒకయుగంగా గడిపింది. ఆరోజు కూడా తను ఒక్కర్తే వుంది. ప్రయాణీకు లంతా వెళ్లిపోయారు. తను ఏవ్యక్తి కోసం మధురంగా నిరీక్షిస్తోందో, అవ్యక్తి రాలేదు! తియ్యగా నమ్మించాడు. అందంగా మోసగించాడు. అతను... అతను... ఎవరు? 'చరణ్!'

చరణ్ జ్ఞాపకాలు మనస్సుని కలచివేశాయి.

"ఆంటీ! వర్షం హెచ్చవుతోంది!" గునుస్తూ అందా అమ్మాయి.

నవ్వింది పల్లవి. "ఏం వచ్చినప్పుడు తెలియలేదా?" అనుకుంది మనస్సులోనే?

కుష్టురోగి అలా వర్షంలో నానిపోతూనే వున్నాడు. "పోనీ 'అలా అటే దుకాణం దగ్గర కూర్చోరాదూ?" అనుకుంది పల్లవి. ఆ మాటే అంది వాడితో.

వాడు నవ్వాడు బండ పెదవులతో.

జుగుప్స లాంటిది కలిగింది పల్లవికి. "అయినా వీడిలాంటి వాడిని ఎవరు చేరనిస్తారు?"

"ఆంటీ! అతను రాలేదు!" అందా అమ్మాయి.

"ఎవరూ?"

"గిరి! నా ప్రాణంలో ప్రాణం! నా జీవితానికో అలంబన! నా బ్రతుకుకు ఓ గమ్యం! తప్పకుండా వస్తానన్నాడు! ఇదిగో ఈ ఉత్తరం చూడండి!"

టార్చి లైటు వెలుతురులో ఉత్తరం చదివింది పల్లవి. ఆమెత్రుళ్లి పడింది. అది తన రక్తం పంచుకు పుట్టిన గిరి రాసినది! వాడు తన ప్రాణంలో ప్రాణం.

"గిరి ఈ అమ్మాయిని ప్రేమించాడా? లేవ తీసుకు పోవాలనుకున్నాడా?"

నా గురించి....

జన్మస్థలం : విజయనగరం జిల్లా రామతీర్థ గ్రామం.

వయసు : నాలుగు పదులు దాటాయి. (43)

చదువు : భాషా ప్రవీణ, పండిట్స్ ట్రైనింగ్, పి. ఒ. ఎల్. ఎం. ఎ.

ఉద్యోగం : విజయనగరం మహారాజా బాలికోన్నత పాఠశాలలో గ్రేడు I తెలుగు పండితురాలిగా.

ఇంతవరకు నా రచనలు వివిధ దిన, వార, పక్ష, మాస పత్రికలలో సుమారు యాభై కథల వరకు ప్రచురింపబడినవి. ఒకటి రెండు కథలు కన్నడ భాషలోనికి అనువదింపబడినవి.

మూడు సీరియల్ నవలలు, ఒక అనుబంధ నవల 'వనితా జ్యోతి', 'ఆంధ్ర జ్యోతి' డెయిలీ, 'ఆంధ్ర పత్రిక' డెయిలీలలో ప్రచురింపబడినవి. 'తీరంచేరని కెరటం', 'హరిత', 'జీవనవిపంచి', 'శ్రీచందన' మొదలైనవి.

'వనిత'లో ఇది నా రెండవ కథ. నా రచనలను ప్రచురించి ప్రోత్సహించిన 'వనిత' సంపాదకులకు నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను.

—కె. తాయారమ్మ

గత ఒలింపిక్ పోటీలు ఎక్కడ జరిగాయి ?

లాస్ ఏంజెలస్ (1984)

"చూడండి అంటీ! గిరి ఎంత మోసం చేశాడో!" అంది ఆ అమ్మాయి ఉక్రోషంగా.

"నాగిరి మోసగాడు కాదమ్మా! బ్రతుకు పోరాటంలో ఓడి పోయాడు!" అనుకుంది వల్లవి మనస్సులోనే.

రెండు రోజుల క్రితం గిరికి ముక్కులోంచి, నోట్లోంచి రక్తం పడింది. డాక్టరు చేత పరీక్షచేయిస్తే "కేన్సర్" అని చెప్పాడు. తన గుండె నిండా ఆవేదన అలుముకు పోయింది. గిరిబ్రతుకు మధ్యలో నమసిపోవల సిందేనా?

వల్లవి కన్నులనుండి నీటి బిందువులు జారి చెక్కిళ్ల మీద పడ్డాయి.

"ఆంటీ!" అందా అమ్మాయి ఆత్రంగా.

"పాపా నువ్వెళ్లి పోమ్మా! అతనురాడు!" అంది వల్లవి.

"మీకెలా తెలుసు ఆంటీ?" ఆ అమ్మాయి మొహంలో నిరాశ చోటు చేసుకుంది.

"ఊహించాను!"

దూరం ఎక్కడో పిడుగు పడినశబ్దం!

జ్ఞాపకాల తెరల్ని చీల్చుకుంటూ వల్లవి మనస్సు గతంలోకి జారుకుంది.

తల్లి తండ్రుల్ని చిన్నప్పుడు పోగొట్టుకున్న వల్లవి సింహాల పేటలో మేనత్త దగ్గర పెరిగింది. మేనత్త ఒంటరిది. తనని అల్లారు ముద్దుగా పెంచింది. మేనత్త ఇంటి కెదురుగా డాబా ఇంట్లో దిగారు హయగ్రీవ మూర్తిగారు. ఆయన మిలిటరీలో పనిచేశారు. యుద్ధంలో కుడి చెయ్యి పోయింది. భార్య పోయింది. పన్నెండేళ్ల కొడుకుతో వచ్చారాయన. ప్రభుత్వంకొంత డబ్బిచ్చింది. పల్లెటూరి వాతావరణం బాగుంటుందని సింహాలపేట వచ్చారు. అప్పటికి వల్లవి వయస్సు పది సంవత్సరాలు.

సింహాల పేటలో హయగ్రీవ మూర్తిగారు తాముని వసిస్తున్న డాబాఇల్లే కొనుక్కు న్నారు. ఇంకా కొంచెం భూమీపుట్రా కొన్నారు.

వాళ్లబ్బాయి పేరు శ్రీచరణ్. హయగ్రీవ మూర్తిగారు ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండేవారు-"నీ పేరు వల్లవీ, మా అబ్బాయి పేరు చరణం!" అని.

వల్లవికీ చరణ్‌కి ఎంతో స్నేహం. మేనత్త ఇచ్చినచే గోడీలు తింటూ తోటలూ దొడ్లూ తిరుగుతూ వుండేవారు.

హయి గ్రీవం మామయ్యంటే తనకెంతో ఇష్టం! "వల్లవీ నువ్వు చరణ్ వల్లవీ చరణంలా కలిసి పోవాలని నా కోరిక!" అంటూ వుండేవాడు.

కాలగమనంలో పదేళ్లు గడిచిపోయాయి. చరణ్ పట్నంలో చదువుకుంటున్నాడు. హయగ్రీవం మామయ్య గుండె పోటుతో హటాత్తుగా మరణించాడు.

చరణ్ ఒంటరి వాడయ్యాడు.

ఉన్న పొలం ఇల్లూ చదువుకి అయిపోయాయి. ఆసమయంలో మేనత్త చరణ్‌ని పెళ్లి చేసుకోవడానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆవిషయాన్ని పట్నంలో వున్న చరణ్‌కి రహస్యంగా ఉత్తరం రాసింది.

చరణ్ దానికి జవాబురాశాడు. "వల్లవీ నువ్వు ఎల్లుండి రాత్రి సింహాల పేట రైల్వే స్టేషన్‌కిరా!" "నేను వచ్చినిన్ను పట్నం తీసుకు వెళ్తాను!" అంటూ.

చిన్న పెట్టెలో బట్టలు సర్దుకుని బయలుదేరింది. సింహాల పేట స్టేషన్‌లో ఎంతో సేపుకూచుంది. ఎదురు చూసింది. విసిగి వే సారి పోయింది. అప్పుడు కూడా ఈదురుగాలి, మునురు. మేనత్త కళ్లుకప్పి ఒంటరిగా వచ్చింది.

చరణ్ రాలేదు.

రాత్రి పన్నెండు గంటలయ్యింది.

పట్నంనించి వస్తున్న యాదగిరి బాబాయి తనని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. అతను వేసిన ప్రశ్నలకి తను సమాధానాలు చెప్పలేక పోయింది. తనని మెల్లగా నడిపించుకు పోయాడు ఇంటికి.

మేనత్త చీవాట్లు వేసింది. నెల రోజులు తిరక్కుండా శంకరంతో వివాహం జరిపించింది.

"చరణ్ ఎంత మోసగాడు?"

భర్తతో కొండ పేట వచ్చింది తను. కొండపేటలో కరణీకం చేస్తున్నాడు శంకరం.

సంసారిక జీవితంతో రాజీపడినా, చరణ్‌ని గూర్చిన మధురమైన జ్ఞాపకాలు మాత్రం తనని వీడిపోలేదు.

కుటుంబనియంత్రణ ఇష్టంలేని భర్తని ఎదిరించ లేక ఐదుగురు బిడ్డలకి తల్లి అయింది. శంకరం శంకరం పంతులుగా మారాడు.

కాలానికి నిలకడలేదు.

పెద్ద కూతతో ప్యాసెంజరు బండివచ్చి స్టేషన్‌లో ఆగింది.

స్మృతుల వీచికలలోంచివాస్తవంలోకి వచ్చింది వల్లవి.

పక్కకి తిరిగి చూసింది.

ఆ అమ్మాయి అక్కడలేదు.

పిల్లల్ని లేవ కొట్టి లగేజి తీసుకుని బండివైపుగా పరు గెట్టింది వల్లవి.

బండి కాళీగానే వుంది.

సీటుచూసుకొని కిటికీవైపుగా కూచుంది.

బండి కదల బోతోంది.

"అమ్మాయిగారూ! దేవదాసు!" అంటూ పుస్తకం అందించాడు మొండిచేతుల మధ్య ఇరికించుకుని.

అతను కుష్ఠువాడు. వెచ్చని అశ్రుకణాలు రాలి పడ్డాయి అతని చేతుల మీదుగా.

అతను అలా చూస్తూ నిలబడి పోయాడు.

బండి పరుగు లంకించుకుంది.

మర్నాడు తను వెళ్లే సరికి మేనత్త నులక మంచంలో కూ చుని గోవింద నామాలు పాడుకుంటోంది.

వల్లవి ఆశ్చర్య పోయింది. "కొంపమునిగి పోయినట్టు టెలిగ్రాం ఎందుకు వేశావు?" అంటూ మేనత్త నికూక లేసింది.

"తొందర్లో నేకాశీ వెళ్లాలను కుంటున్నానే పిల్లా! అటునించి తరిగి వస్తానోరానో? అందుకని నిన్నూ పిల్లల్నీచూసి, ఈ ఆస్తిపాస్తులు అప్ప చెప్పిపోదామని!" అంది మేనత్త.

మేనత్తని అలా చూసి నందుకు ఆనంద పడింది వల్లవి.

రెండు రోజులు సరదాగా గడిచాయి.

ఒరోజు మాటల మధ్యలో అంది మేనత్త. "వల్లవీ ఇది విన్నావా? ఈమధ్యయాద గిరి బాబాయికి శ్రీచరణ్ కనుపించాడట! గోవిందపురం స్టేషన్‌లో అడుక్కుంటు న్నాడట! ప్చ్! అతనికి కుష్ఠురోగంట! అసలు పోల్చుకో లేకుండా వున్నాడట!"

ఈ మాటలు వల్లవికి వినిపించడం లేదు.

ఆమె తల గిర్రున తిరగసాగింది. □

నాట్యాచారిణి
నిర్మలా రమేష్

శ్రీమతి నిర్మలారమేష్ శ్రీమతి వాసిరెడ్డి కనకదుర్గవద్ద నాట్యం అభ్యసించారు. భరత నాట్యంలో డిప్లొమా పొందారు. కూచిపూడి నృత్యరీతిలో డిప్లొమాకై కృషి చేస్తున్నారు. బాల్యంనుంచే నాట్య ప్రదర్శనలు ఇస్తూ పలువురి ప్రశంసలూ, బహుమతులు పొందారు.

1972లో తెనాలిలో 'శ్రీనటరాజ నృత్య కళానికేతన్' స్థాపించి నాట్యంలో శిక్షణ ఇవ్వసాగారు. ఇంతవరకూ రెండు వందల మంది ఆమెవద్ద నాట్యంలో శిక్షణ పొందారు.

"సాంప్రదాయపరమైనవే కాకుండా స్వంత అభినయాలు కొన్ని నేను రూపొందించాను. 'పుత్తడిబొమ్మ పూర్ణమ్మ' స్వంత అభినయం. 'కొలువైతివా రంగసాయి', 'రామదాసు', 'అన్నమాచార్య కీర్తనలు' నాకు పేరు తెచ్చాయి. ఇప్పటివరకు సాంప్రదాయ పర మైన అంశాలనే తీసుకున్నాము. ఇకముందు ప్రజలకు మరింత దగ్గరగా సమాజంలోని సమస్యలను ప్రతిబింబింపజేసే అంశాలను చేపట్టాలనివుంది. అలాగే ప్రముఖ రచయితల గేయాలను జానపద నృత్యరూపాలుగా రూపొందించాలన్నది నా ఆశయం" అన్నారు నిర్మలా రమేష్.

—కొల్లూరి